

ĐẠI SỨ QUÁN HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ

Phòng Thông tin - Văn hoá

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh

Hà Nội, Việt Nam

(84-4) 831-4580 -- Fax: (84-4) 831-4601

TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ CỦA BỘ NGOẠI GIAO MỸ
TRIỂN VỌNG KINH TẾ, 5/1998

ĐIỀU 301 ĐẶC BIỆT CỦA MỸ

Điều "301 đặc biệt" (Special 301) là một phần trong luật thương mại của Mỹ yêu cầu Cơ quan Đại diện Thương mại Mỹ (USTR) xếp hạng những nước từ chối việc bảo vệ đầy đủ và có hiệu quả các quyền sở hữu trí tuệ (IPR) hay những nước từ chối quyền tiếp cận thị trường một cách công bằng và bình đẳng của người Mỹ dựa trên IPR. Một khi "bị xếp hạng", nước đó có thể bị trừng phạt thương mại song phương của Mỹ nếu không tiến hành thay đổi để giải tỏa những mối quan ngại của Mỹ.

Theo điều 301 Đặc biệt, các nước có những đạo luật, chính sách, hay thông lệ phiến hà hoặc quá đáng nhất hay những nước có những đạo luật, chính sách hay thông lệ có tác động tiêu cực nhất (hiện tại hay có tiềm năng) đối với các sản phẩm có liên quan của Mỹ và không tham gia vào những cuộc đàm phán thiện chí để giải quyết những vấn đề này, phải bị coi là "những nước cần ưu tiên điều tra".

Đại diện Thương mại Mỹ (USTR) phải quyết định xem mỗi năm có những nước nào nằm trong danh sách theo điều 301 Đặc biệt, danh sách này được đưa ra trong vòng 30 ngày sau Báo cáo Đánh giá Thương mại Quốc gia hàng năm của Mỹ thường được công bố vào khoảng ngày 31 tháng 3. Nếu một đối tác thương mại bị xếp là cần "ưu tiên" thì trong vòng 30 ngày USTR phải quyết định xem liệu có nên tiến hành một cuộc điều tra về các đạo luật, chính sách và thông lệ làm cơ sở cho việc xếp hạng này hay không.

Trong vòng 6 tháng kể từ ngày bắt đầu cuộc điều tra, USTR phải quyết định - sau khi điều tra và thảo luận - xem tình hình dẫn đến biện pháp ban đầu có còn tồn tại hay không. Nếu còn thì USTR phải quyết định tiến hành biện pháp nào. Những biện pháp này có thể bao gồm cả lệnh trừng phạt thương mại song phương theo Điều 301 của Đạo luật thương mại năm 1974. Thời hạn đưa ra quyết định này có thể kéo dài đến 9 tháng kể từ ngày mở cuộc điều tra nếu USTR thấy có liên quan đến những vấn đề phức tạp rắc rối hoặc đã có những tiến bộ đáng kể.

USTR duy trì việc phân loại các nước mà Mỹ có những quan ngại về vấn đề bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ, nhưng những nước đó hoặc không còn nằm trong diện những nước "ưu tiên điều tra" hoặc chưa bị xếp vào hạng đó. Những nước có các thông lệ ít gây ảnh hưởng hơn nhưng vẫn rất nghiêm trọng được liệt vào "danh sách cần ưu tiên theo dõi". Những nước này là trung tâm của các cuộc thảo luận song phương đang gia tăng về các lĩnh vực có vấn đề.

USTR sử dụng một "danh sách theo dõi" riêng đối với những nước mà Mỹ có những mối quan ngại về nhịp độ tiến triển trong việc thực thi vấn đề bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ và tạo cơ hội tiếp cận thị trường tương xứng cho các sản phẩm của Mỹ. Cũng có một danh sách cần "quan sát" khác đối với các nước có những thông lệ đáng quan ngại đủ để USTR phải nêu tên trong bản danh sách tổng kết hàng năm.

Trong bản danh sách tổng kết 301 Đặc biệt hàng năm của USTR, các nước có thể bị chuyển lên danh sách các nước cần "ưu tiên" hoặc chuyển sang một danh sách khác hay được đưa ra khỏi danh sách.

Các bản danh sách tổng kết đột xuất có thể và thường được thực hiện ở bất kỳ thời điểm nào trong năm. Những bản tổng kết này giống với bản tổng kết định kỳ hàng năm. Bản tổng kết này xác định những nước nào cần phải "ưu tiên", và những nước có thể được bổ sung vào danh sách hay loại ra khỏi danh sách cần "theo dõi".

Theo kết quả của bản báo cáo 301 Đặc biệt hàng năm ngày 1 tháng 5 năm 1998, USTR đã công bố có 14 nước và Liên minh Châu Âu bị xếp vào danh sách cần "ưu tiên điều tra", và 30 nước cùng đặc khu hành chính Hồng Kông bị xếp vào danh sách cần theo dõi. Mười bảy nước khác bị đưa vào loại "cần quan sát" khác.

USTR cũng công bố rằng cuộc điều tra theo điều 301 đối với Paragoay bắt đầu tiến hành khi nước này bị coi là nước cần "ưu tiên" vào tháng giêng năm 1998. Thêm vào đó USTR công bố rằng Mỹ sẽ tiến hành giải quyết tranh chấp với Hy Lạp và Cộng đồng châu Âu trong phạm vi Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) về việc đánh cắp bản quyền phim và các chương trình truyền hình của Mỹ. Đây là lần thứ 10 Mỹ đưa những tranh chấp có liên quan đến quyền sở hữu trí tuệ ra giải quyết trong phạm vi Tổ chức Thương mại thế giới (WTO).

USTR công bố thêm rằng USTR sẽ theo dõi việc Trung Quốc tuân thủ các hiệp định song phương về quyền sở hữu trí tuệ. Vì Trung Quốc chưa phải là thành viên của WTO nên USTR có thể trực tiếp chuyển sang thi hành lệnh trừng phạt thương mại nếu Trung Quốc lơ là trong việc thực thi các hiệp định song phương.

Toàn văn bằng tiếng Anh của bài viết có trên Internet tại:

<http://usinfo.state.gov/journals/ites/0598/ijee/ipfact1.htm>